

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Лексичний мінімум
для читання літератури
зі спеціальності англійською мовою

Методичні вказівки
для магістрів II курсу
спеціальності "Технології медичної діагностики"

Затверджено
вченою радою ХНМУ.
Протокол № 4 від 19.04.2018.

Харків
ХНМУ
2018

Лексичний мінімум для читання літератури зі спеціальності англійською мовою : метод. вказ. для магістрів II курсу спеціальності "Технології медичної діагностики" / упоряд. В. Б. Кальницька. – Харків : ХНМУ, 2018. – 16 с.

Упорядник В. Б. Кальницька

ПЕРЕДМОВА

Глобалізація та прискорення обміну інформацією вимагає знання мови інтернаціонального спілкування та, зокрема, особливості використання термінології в медичних та суміжних професіях. Володіння англійською мовою дозволяє постійно вдосконалювати навички та бути обізнаними в передових методах діагностики та лікування.

Знання термінології та визначень в лабораторній діагностиці грає надзвичайно важливу роль для спеціалістів, що працюють у цій галузі і дозволяє більш правильно і однозначно визначити цільове призначення та конкретну сутність того чи іншого об'єкта, процедури або критерія.

Актуальність даного видання зумовлюється відсутністю навчальних матеріалів до занять з англійської мови для магістрів II курсу спеціальності «Технології медичної діагностики», які використовують автентичну літературу, відібрану згідно з потребами даного контингенту, ураховують мовну специфіку текстів даної спеціальності.

Метою даного словника є систематизація термінологічних одиниць, що відображають основні поняття лабораторної діагностики для формування у магістрів другого курсу спеціальності "Технології медичної діагностики" навичок роботи з фаховою англійською літературою.

Словник складається з чотирьох розділів. Тематика розділів охоплює лабораторне обладнання, лабораторну діагностику, одиниці виміру та скорочення, що застосовуються при лабораторній діагностиці. Словник розраховано на студентів, які володіють знаннями англійської мови й мовленнєвими навичками на рівні B1+.

Словник рекомендовано для аудиторної та самостійної роботи з магістрами II курсу спеціальності "Технології медичної діагностики". Він також може використовуватися на заняттях з аспірантами та здобувачами й тими, хто хоче поліпшити свої знання англійської мови.

Glossary of the most common laboratory terms

Term	Translation
Laboratory equipment	
Beaker	Лабораторний стакан
Bunsen burner	Пальник Бунзена
Burette	Бюретка
Clamp	Затискач для бюретки
Crucible	Лабораторна воронка
Cuvette	Кювета
Erlenmeyer flask	Колба Ерленмеєра
Filtering flask	Колба Бунзена
Volumetric flask	Мірна колба
Funnel	Воронка
Graduated cylinder	Мірний циліндр
Pipet	Піпетка
Ring stand	Кільцевий штатив
Scoopula	Лопатка
Spectroscope	Спектроскоп
Striker	Запальничка для пальника
Test tube	Пробірка
Wash bottle	Промивна склянка
Watch glass	Предметне скло
Laboratory diagnosis	
Accuracy	Точність
Affinity	Спорідненість
Aggregation	Агрегація
Aliquot	Аліквот
Amplification	Підсилення
Analyte	Аналіт
Anabolic Steroid	Анаболічний стероїд
Antibody	Антитіла
Anticoagulant	Антикоагулянт
Antigen	Антиген
Antimicrobial Substance	Антимікробна речовина
Antioxidant	Антиоксидант
Antiserum	Антисечовина
Assay	Аналіз
Assayed	Аналізований зразок
Assay Range	Діапазон аналізу
Aspiration	Аспірація
Aqueous Solution	Водний розчин
Avidity	Авідність
Benchtop Equipment	Настільне обладнання

Term	Translation
Bias	Систематична помилка вибірки
Biochemistry	Біохімія
Biochip	Біочип
Biological Variation	Біологічна варіація
Biotechnology	Біотехнологія
Blood Clotting	Згортання крові
Blood Gas Analysis	Визначення газового складу крові
Blood Screening	Скринінг крові
Buffer	Буфер
Calibration	Калібрування
Calibrator	Калібратор
Cancer	Рак
Cardiology	Кардіологія
Centrifugation	Центрифугування
Chemiluminescence	Хемілюмінесценція
Cholesterol	Холестерин
Chromagen	Хромоген
Chromosome	Хромосома
Clinical Chemistry	Клінічна хімія
Coefficient of variation (CV)	Коефіцієнт варіації
Coefficient of Variation Index (CVI)	Коефіцієнт варіаційного індексу
Co-enzyme	Кофермент
Colorimetric methods	Колориметричні методи
Conjugate	Кон'югат
Consolidation	Консолідація
Control	Контроль
Correlation	Кореляція
Cross Reactivity	Крос-реактивність
Cytopathology	Цитопатологія
Dedicated reagent	Виділений реагент
Diabetes Mellitus	Цукровий діабет
Diagnostic Kit	Діагностичний комплект
Disease Marker	Маркер захворювання
Drug Residue	Залишковий лікарський засіб
Endocrinology	Ендокринологія
Enzyme	Фермент
Epitope	Епітоп
External Quality Assessment (EQA)	Зовнішня оцінка якості
Freeze Drying	Ліофілізація
Fragmentation	Фрагментація
Gene expression	Експресія генів

Term	Translation
Genetics	Генетика
Genomics	Геноміка
Glucose	Глюкоза
Growth Promoter	Активатор зростання
Hematology	Гематологія
Hemoglobin	Гемоглобін
Hemolysis	Гемоліз
Half-life	Період напіврозпаду
Hapten	Гаптен
Harvesting	Збирання для дослідження
Histogram	Гістограма
Histopathology	Гістопатологія
Hybrid	Гібрид
Hybridoma	Гібридома
Immunoaffinity Columns	Імуноафінні колонки
Immunoassay	Імуноаналіз
Immunochemistry	Імунохімія
Immunology	Імунологія
Immunoturbidimetry	Імунотурбідиметрія
Independent Advisory Panel	Незалежна консультативна група
Insulin	Інсулін
Internal Quality Control (IQC)	Внутрішній контроль якості
<i>In Vitro</i>	У пробірці
<i>In Vivo</i>	У природних умовах
Latex Slide Test	Латексний слайд-тест
LC-MS	Рідинна хроматомас-спектрометрія
Life Sciences	Наука про життя
Ligation	Лігування
Limit of Detection (LOD)	Межа виявлення
Linearity	Лінійність
Lipid	Ліпід
Liquid Stable	Рідкий стабільний
Lyophilised sample	Ліофілізований зразок
Lysis	Лізис
Maximum Residue Limits (MRL)	Максимальні залишкові межі
Metabolism	Метаболізм
Metabolite	Метаболіт
Microbiology	Мікробіологія
Microarray	Мікропанель
Monoclonal Antibody	Моноклональне антитіло
Molecule	Молекула
Molecular Biology	Молекулярна біологія
Mutation	Мутація

Term	Translation
Myocardial Infarction (MI)	Інфаркт міокарда
Near patient testing	Позалабораторне дослідження
Normal Range	Нормальний діапазон
Oncology	Онкологія
Parameter	Параметр
Pathogen	Патоген
Pathological Findings	Виявлена патологія
Peer Group	Рівноцінна група
Percentage Deviation (% Deviation)	Відхилення у відсотках (% відхилення)
PDF Reporting	Звітність у форматі PDF
Plasma	Плазма
Point of Care (POC)	Місце надання медичної допомоги
Polyclonal Antibody	Поліклональні антитіла
Precision	Точність
Proliferate	Розмножуватися
Protein	Протеїн
Purify	Очищати
Quality Assurance	Гарантія якості
Quality Control	Контроль якості
Reagent	Реагент
Random Access	Випадковий доступ
Recombinant Protein	Рекомбінантний білок
Reconstitution	Реконструкція
Reference Method	Стандартний метод
Sandwich Assay	Сендвіч-аналіз
Screening	Скринінг
Semi-automated Assay	Напівавтоматизований аналіз
Sensitivity	Чутливість
Serum	Сироватка
Shift	Відхилення
Specificity	Специфічність
Spectrophotometer	Спектрофотометр
Spectrum	Спектр
Stability	Стабільність
Standard	Стандарт
Standardisation.	Стандартизація.
Standard deviation (SD)	Стандартне відхилення
Substrate	Субстрат
Target Score	Цільовий показник
Titer	Титр
Third Party	Третя сторона
Throughput	Пропускна здатність

Term	Translation
Traceability	Відстеження
Trend	Тенденція
Troponin T (or I)	Тропонін Т (або І)
UV Method	УФ-метод
Units	
% binding	% зв'язуючої здатності
% conversion	% конверсії
% excretion	% екскреції
% fat	% жиру
% hemoglobin	% гемоглобіну
% hemolysis	% гемолізу
% index	% індексу
% inhibition	% інгібування
% live	% живих
% negcontrol	% негативного контролю
% normal	% норми
% normal control	% нормального контролю
% of normal	% від норми
% of total	% від загальної кількості
% positive	% позитивний
% ppt (percent precipitate)	% відсоток осаду
% reactivity	% реактивності
% total	% всього
% total Cholesterol	% загального холестерину
% total Hemoglobin	% загального гемоглобіну
% volume	% обсягу
(×10) 6	(×10) 6
/24 hours	/24 години
/day	/день
/high power field	/поля зору під великим збільшенням
/low power field	/поле зору під невеликим збільшенням
/microliter	/мікролітр
/specimen	/зразка
10(3)/microliter	10(3)/мікролітр
10(6)/microliter	10(6)/мікролітр
10(-7) mole/Liter	10(-7) моль/літр
a ratio	співвідношення
AChR	рецептор ацетилхоліну
Antibody Response Unit	одиниця швидкості утворення антитіл
atterm	вчасно
AU/mL	у.о./мл
bands (chromosometests)	смуги (хромосомні тести)
C2H50 U/mL	C2H50 о./мл

Term	Translation
cells	клітини
centimeter	сантиметр
centipoises	сантипуаз
cholesterol	холестерин
cm H ₂ O	см H ₂ O
copies/microliter	копії/мікролітр
Copies/milliliter	копії/мілілітр
creatinine	креатинін
Dalton(s)	Дальтон(и)
day(s)	день (дні)
deciliter	децилітр
degrees	градуси
degrees Celsius	градуси за Цельсієм
delta Optical Density	оптична щільність дельти
Disintegration sper minute	розпад на хвилину
dose(s)	доза(и)
EIA units	одиниці ферментативного імуноаналізу
EU	у.о.
EU/mL	у.о./мл
events	події
femtoliter	фемтолітр
femtomole	фемтомоль
gram(s)	грам(и)
gram/100 mL	грам/100 мл
gram/210 Liters	грам/210 літрів
hemoglobin	гемоглобін
hour(s)	година(и)
hr, min	год, хв
index	індекс
international units	міжнародні одиниці
international units/gram	міжнародні одиниці/грам
international units/24 hours	міжнародні підрозділи/24 год
IU/10(13) cells	МО/10(13) клітин
kilodalton	кілодальтон
kilogram	кілограм
KU/Hour	КМО/година
KU/Liter	КМО/літр
liter	літр
mEq/30'	міліеквівалент/30'
mEq/L	міліеквівалент/л
mg every 6 hours	мг кожні 6 годин
mg Hb/gram	мг гб/грам
mg/100 mL	мг/100 мл

Term	Translation
mg/2 hours	мг/2 години
mg/dL RBC	мг/дл Ер.
mg/kg/24 hour	мг/кг/24 години
mg/kg/day	мг/кг/добу
mg/specimen	мг/екземпляр
microunit	мікроодиниця
microEquivalent	мікроеквівалент
microgram AHG Eq/mL	мікрограм АНГ Ек/мл
Microgram Equivalent	мікрограм еквівалент
microgram N/dL	мікрограм Н/дл
microgram T4/dL	мікрограми Т4/дл
microgram(s)	мікрограм(и)
microgram/g dry weight	мікрограм/г на суху вагу
microgram/kilogram 6 hour	мікрограм/кілограм 6 год
micrograms	мікрограми
microInternational Units	мікроміжнародні одиниці
microliter	мікролітр
micromole	мікромоль
micromole/gram tissue	мікромоль/грам тканини
microUnit/milliliter	мікроодиниця/мілілітр
milli IU/Liter	мілі МО/літр
milliequivalent	міліеквівалент
milligram	міліграм
milliinternational units	міліміжнародні одиниці
milliliter	мілілітр
milliliter of cells	мілілітр клітин
millimeter	міліметр
millimeter duration	тривалість міліметра
millimeter H2O	міліметр H2O
millimole	мілімоль
milliosmole	міліосмоль
milliunits	міліодиниці
minute(s)	хвилина(и)
mIU/L	мМО/л
mL/min/1,73m2	мл/хв/1,73м2
mL/min/ Surface Area	мл/хв/ площа поверхні
mm Hg (millimeter Mercury)	мм рт. ст.
mol/L(-7)	моль/л (-7)
mole	моль
MOM – multiple of the median	КС – кратна середня
MPL	м/л
nanogram	нанограм
nanometer	нанометр

Term	Translation
nanomole	наномоль
ng %	нг %
nmol/dL glomerular filtrate	нмоль/дл клубочкового фільтрату
optical density	оптична щільність
parts per million	частин на мільйон
percent	відсоток
pg	пг
pH	pH
picogram(s)	пікограма(и)
picomole	пікомоль
pounds	фунти
protein	білок
ratio	співвідношення
Relative Units	відносні одиниці
second(s)	секунд(и)
stimulating index	стимулюючий індекс
surface area	ділянка поверхні
thou cpm (thousand counts per minute)	тисяча рахунків за хвилину
thousand	тисяча
threshold	поріг
titer	титр
torr	торр
Total/Mechanical	загальний/механічний
U/10(10)	од./10(10)
U/10(10) cells	од./10(10) клітин
unit(s)	одиниця(и)
V/V (volume/volume)	обсяг/обсяг
vial(s)	ампул(и)
volume %	обсяг %
week	тиждень
weeks, days	тижні, дні
x 10(12)/L	x 10(12)/л
x 10(9)/L	x 10(9)/л
x 10(12)/L	x 10(12)/л
x10(3)/microliter	x10(3)/мікролітр
x10(6)	x10(6)
year(s)	рік (роки)
Laboratory abbreviations	
A1A	альфа-1 антитрипсин
A1c	гемоглобін A1c
AB	антитіла
ABG	газ артеріальної крові

Term	Translation
ABRH	група крові та резус-фактор
ABT	титр антитіл
ACA	анти-кардіоліпінові антитіла
ACE	ангіотензин-конверсійний фермент
ACID PHOS	кислотна фосфатаза
ACP	кислотна фосфатаза
ACT	активований час згортання крові
ACTH	адrenокортикотропний гормон
ADA	аденозіндеаміназа
AFB	кислотостійка бактерія
AFP	альфа фетопротеїн
AG	антиген
ALA	амінолевулінова кислота
Alb	альбумін
AlkPhos	лужна фосфатаза
ALP	лужна фосфатаза
ANA	антинуклеарне антитіло
Anti-HBc	антитіла до ядерного антигену вірусу гепатиту В
Anti-HBs	антитіла до поверхневого антигену вірусу гепатиту В
Anti-HCV	антитіла до вірусу гепатиту С
APT	аналіз калу на гемоглобін плоду
aPTT	активований частковий тромбіновий час
ASN	серологічне дослідження
ASO	антистрептолізин-О
ASP	резистентність до аспірину
AT III	активність антитромбіну-III
B ₁₂	вітамін В ₁₂
BMP	основна метаболічна панель
BNP	натрійуретичний пептид мозку
BUN	азот сечовини в крові
C1	комплемент C1, функціональний
C1Q	аналіз зв'язування C1Q
C2	комплемент C2
C3	комплемент C3
C4	комплемент C4
Ca	кальцій
CBC	загальний аналіз крові
CEA	карциноембріональний антиген
CH50	імуноаналіз комплементу CH50, загальний
CK	креатинкіназа
Cl	хлор

Term	Translation
CMB	серцева фракція креатинкінази
CMP	комплексна метаболічна панель
CMV	цитомегаловірус
CMV Ag	ЦМВ-антигенемія
CO	монооксид вуглецю
CO2	двоокис вуглецю
COHB	карбоксигемоглобін
CONABO	підтверджуючий тип
CPK	креатинфосфокіназа (креатинкіназа)
Cr	креатинін
CRCL, CrCl	кліренс креатиніну
CREAT	креатинін
CRP	C-реактивний протеїн
Cu	мідь
D Bil	прямий білірубін
DAT	тест прямого антиглобуліну (Кумбса)
DHEA	дегідроепіандростерон
DHEAS	дегідроепіандростерон-сульфат
Dig	дигоксин
EOS	еозинофіл
EPO	еритропоетин
ERA	аналіз естрогенного рецептора
ESR	швидкість осадження еритроцитів
ETOH	етанол
FBS	рівень цукру крові натще (глюкоза)
Fe	загальне залізо
FEP	вільний протопорфірин еритроцитів
FFN	фетальний фібронектин
FFQ	фекальний жир
Fol	фолат
FT3	вільний Т3
FT4	вільний тироксин
G2PP	рівень постпрандіальної глюкози протягом 2 годин після їжі
G-6-PD	глюкозо-6-фосфатдегідрогеназа
Gamma GT	гамма-глутамілтрансфераза
GCT	глюкозотолерантний тест
GDS	скринінг гестаційного цукрового діабету
GGT	гамма-глутамілтрансфераза
GH	гормон росту
Glu	глюкоза
H&H (or H/H)	гемоглобін та гематокрит
Hapto	гаптоглобін

Term	Translation
HbA1c	гемоглобін А1с
HBeAb	антитіла до вірусу гепатиту В
HBeAg	антигени до вірусу гепатиту В
HBsAb	антитіла до поверхневого антигену вірусу гепатиту В
HBsAg	поверхневий антиген вірусу гепатиту В
hCG	хоріонічний гонадотропін людини
hCG (urine)	тест на вагітність (сеча)
HCT	гематокрит
HDL	ліпопротеїни високої щільності
HFP	функціональна проба печінки
HGB	гемоглобін
HgbA1c	гемоглобін А1с
HGH	гормон росту людини
HIAA	5-гідроксиіндолоцтова кислота
HIV	вірус імунодефіциту людини
HPV	вірус папіломи людини
HSV	вірус простого герпесу
iCa	іонізований кальцій
IFE	електроімунофіксація
IgA	імуноглобулін А
IgE	імуноглобулін Е
IGF	інсуліноподібний фактор росту-І
IgG	імуноглобулін G
IgM	імуноглобулін М
INR	протромбіновий час
Jo-1	антитіла Jo-1
KB	Клейхауер–Бетке
K	калій
Lact(o)	лактофернін
LD	лактатдегідрогеназа
LFT	функціональна проба печінки
LH	лютеїнізуючий гормон
Li+ orLi	літій
MetHb/MetHgb	метгемоглобін
Mg, Mag	магній
MIC	мінімальна інгібуюча концентрація
MMA	метилмалонова кислота
Mn	марганець
Mono	мононуклеоз
NA	натрій
NH3	аміак
PAP	мазок з шийки матки

Term	Translation
Pb	свинець
PBG	порфобліноген
PCP	фенциклідин
PEP	електрофорез білків
PHOS	фосфор
PKU	фенілкетонурія
PLT or PLT Ct	кількість тромбоцитів
PO4	фосфор
PRL	пролактин
PRU	протеїн P2Y12
PSA	специфічний антиген простати
PT	протромбіновий час
PTH	паращитовидний гормон
PTT	частковий час тромбопластину
QIG	кількісні імуноглобуліни
RBC	червона кров'яна клітина
RET	ретiculoцит
RF	ревматоїдний фактор
RFP	функціональна проба нирок
RhIG (Eval)	аналіз Rh-імуноглобуліну
RPR	швидкий плазма-реагент
RSV	респіраторно-синцитіальний вірус
Scl-70	антитіла склеродерми
SHBG	секс-зв'язуючий глобулін
SIFE	імунофіксація сироватки
Siro	сиролімус
SPEP	електрофорез протеїнів сироватки
SSA	антитіла А синдрому Сьогрена
SSDNA	одноланцюгова ДНК
T Bil	загальний білірубін
T3	трийодтиронін
T4	тироксин
Tacro	такоролімус
TBG	тироксин, що зв'язує глобулін
TGL	тригліцериди
Theo	теофілін
TIBC	обсяги повного заліозв'язування
TP	загальний протеїн
TREP	трепонемні антитіла
TrepAb	трепонемні антитіла
TRH	тиреотропін-рилізінг-гормон
Trig	тригліцериди
TRXN	оцінка реакції трансфузії

Term	Translation
TSH	тиреоїдний стимулюючий гормон
TSI	тиреоїдний стимулюючий імуноглобулін
TT	тромбіновий час
TYSC	визначення групи крові і виявлення її сумісності з донорською кров'ю
UIFE	електроімунофіксація сечі
UPE, UPEP or Ur Prot Elect	електрофорез протеїнів сечі
VCA	вірусний капсидний антиген
VDRL	лабораторія вивчення венеричних захворювань
Vit A	вітамін А (ретинол)
Vit B ₁	вітамін В ₁ (тіамін)
Vit B ₁₂	вітамін В ₁₂
Vit B ₂	вітамін В ₂ (рибофлавін)
Vit B ₆	вітамін В ₆ (піридоксин)
Vit C	вітамін С
Vit D	вітамін D
VLDL	ліпопротеїн дуже низької щільності
VMA	ваніліндалова кислота
VZG	імуноглобулін для серотерапії вітряної віспи
WBC	кількість білих кров'яних клітин
Xa	гепарин
XМ	перехресна проба
Zn	цинк
ZPP	протопорфірин цинку

Навчальне видання

**Лексичний мінімум
для читання літератури
зі спеціальності англійською мовою**

***Методичні вказівки
для магістрів II курсу
спеціальності "Технології медичної діагностики"***

Упорядник Кальницька Віолетта Борисівна

Відповідальний за випуск В. Б. Кальницька

Редактор Е. В. Рубцова
Комп'ютерна верстка О. Ю. Лавриненко

Формат А5. Ум. друк. арк. 1,0. Зам. № 18-33630.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008

**Лексичний мінімум
для читання літератури
зі спеціальності англійською мовою**

*Методичні вказівки
для магістрів II курсу
спеціальності "Технології медичної діагностики"*